

Β.Βεσκούκης

Μελετητικά πτυχία πληροφορικής

Ποιοι σχεδιάζουν και εκτελούν τα έργα πληροφορικής στην Ελλάδα;

Θα εμπιστευόσαστε ποτέ τον υπολογισμό των στατικών του σπιτιού μέσα στο οποίο θα ζήσετε, στον εργολάβο που θα αναλάβει τη δουλειά; Σε έναν «γνωστό» για τον οποίο έχετε ακούσει καλά λόγια; Θα εμπιστευόσαστε οποιαδήποτε εγχείριση σε μια νοσοκόμα, ακόμα και αν αυτή έχει παρακολουθήσει χιλιάδες εγχειρίσεις; Μήπως θα εμπιστευόσαστε την υπεράσπισή σας σε δικαστήριο, σε κάποιον που διαβάζει νομικά ενημερωτικά φυλλάδια και χειρίζεται καλά τον λόγο; Οι απαντήσεις είναι, ασφαλώς, κατηγορηματικά όχι, για το λόγο αυτό εξάλλου και όλες οι δραστηριότητες που αναφέρθηκαν δεν μπορούν να ασκηθούν παρά μόνο από πιστοποιημένους επιστήμονες. Αυτό δε σημαίνει ότι ασκούνται πάντα κατά το βέλτιστο τρόπο, ούτε ότι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις δε θα μπορούσαν να ασκηθούν και από πάσης φύσεως εμπειροτέχνες. Σημαίνει όμως ότι η αξία που αποδίδεται σε αυτές από την κοινωνία γενικότερα είναι πολύ μεγάλη και ότι η πιστοποίηση των επαγγελματιών και λειτουργιών που τις ασκούν αποτελεί την ελάχιστη απαίτηση προκειμένου να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη ποιότητα.

Το ίδιο δε συμβαίνει και για τις μελέτες και τις εργασίες που σχετίζονται με την πληροφορική, τα δίκτυα, τις εφαρμογές, κλπ, όπου η πιστοποίηση δεν είναι αναγκαία για να ασκηθεί οποιασδήποτε έκτασης μελετητική ή κατασκευαστική δραστηριότητα. Είναι, μάλιστα, μια ιδιαίτερα ελαστική έννοια, προσαρμοζόμενη στα μέτρα του καθενός: για άλλους αρκεί η «αποδοχή από την αγορά», για άλλους «ο μεγάλος τζίρος», για άλλους «η επάρκεια για τη συγκεκριμένη εργασία και όχι η γενική θεωρητική κατάρτιση» και τα παραπάνω προσαρμόζονται και περιγράφονται και ως κριτήρια αξιολόγησης σε διαγωνισμούς και επιλογές αναδόχων για μικρά και μεγάλα έργα ή θέσεις εργασίας.

Τα έργα πληροφορικής δεν είναι χειροπιαστά και δεν σχετίζονται άμεσα με την ασφάλεια ή τη ζωή των χρηστών τους. Περιγράφονται με πλήθος τεχνικών όρων και συντημήσεων που για τους περισσότερους μη-καταρτισμένους αποφασίζοντας είναι ακατανόητοι. Από την άλλη, οι διαδικασίες κατοχύρωσης επαγγελματικών δικαιωμάτων δε λειτουργούν πάντα με γνώμονα το συμφέρον του εκάστοτε χώρου, αλλά συχνά με βάση τον απαιτούμενο και πολυπόθητο «έλεγχο», τα συντεχνιακά συμφέροντα και τα συναφή. Αυτή είναι η περίπτωση στην κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων στην πληροφορική. Ο παραδοσιακός φορέας του τεχνικού κόσμου (ΤΕΕ) φαίνεται μέχρι και σήμερα να αδυνατεί να αντιληφθεί ότι ένα μεγάλο έργο πληροφορικής μπορεί να είναι εξίσου σημαντικό λ.χ. με τη γέφυρα Ρίου-Αντιρίου και ότι δεν μπορεί να το κάνει ο οποιοσδήποτε απλά και μόνο επειδή εμφανίζει μεγάλους εμπορικούς τζίρους. Όπως περίπου κανείς έμπορος δομικών υλικών, όσο μεγάλος και αν είναι, δεν πιστοποιείται να κατασκευάζει τεχνικά έργα.

Από την άλλη, ο τρόπος με τον οποίο επιχειρήθηκε να γίνει η θεσμική κατοχύρωση των πληροφορικών επαγγελματιών από τους ίδιους τους επιστήμονες πληροφορικής (ΕΠΥ) απεδείχθη στην πράξη αναποτελεσματικός, όχι μόνο γιατί η συντεχνιακή πίεση από την άλλη πλευρά ήταν ισχυρή, αλλά και γιατί και από μόνος του δεν ήταν επαρκής. Το θέμα τόσο του ΤΕΕ, όσο και της ΕΠΥ χρήζουν διεξοδικότατης αναφοράς με περισσότερα στοιχεία και αποδείξεις που έχουμε στη διάθεσή μας, προς το παρόν θα συνεχίσουμε την ανάπτυξη του

συλλογισμού που ξεκινήσαμε, προσεγγίζοντας μια απάντηση στο ερώτημα του «ποιος είναι ο ωφελημένος από την όλη κατάσταση ως έχει σήμερα».

Η απάντηση φαίνεται στα μάτια μας σαφής: ωφελημένοι είναι αυτοί που αναδείχθηκαν σε μεγαλοεργολάβους έργων πληροφορικής, χωρίς να απαιτείται να διαθέτουν το αντίστοιχο του «μελετητικού πτυχίου τάδε τάξεως», με μόνο προσόν το κανάλι διακίνησης. Και μάλιστα, ωφελημένοι διπλά, γιατί όχι μόνο παίρνουν τα έργα ανεξάρτητα από αν πιστοποιούνται να τα κάνουν, αλλά και γιατί μπορούν να προσλαμβάνουν φτηνό και καλό δυναμικό. Ενα μελετητικό πτυχίο λ.χ. Πολιτικού μηχανικού που προάγει την εταιρία που το διαθέτει σε μελετητή Ζ' τάξεως τιμάται στην αγορά πάνω από 1 εκ δρχ μηνιαίως και η τεχνική εταιρία υποχρεούται να το έχει, ενώ κάτι τέτοιο δε συμβαίνει και με τα πτυχία πληροφορικής όπου απλά «είσαι ό,τι δηλώσεις» και στα μάτια του εργοδότη, ο απόφοιτος της δωδεκάμηνης φοίτησης σχολής τάδε, είναι ανταγωνιστής του κατέχοντος διδακτορικό δίπλωμα.

Αποτελέσματα αυτής της αντιμετώπισης είναι μόνο το πρόσκαιρο κέρδος χωρίς προοπτικές (μιας κατά τα άλλα συνεχώς διατυμπανιζόμενης) ανάπτυξης. Οσο δε για την ελληνική περίπτωση, η καθυστέρηση των ελληνικών εταιριών παραγωγής λογισμικού να δημιουργήσουν προϊόντα για Windows γιατί απλούστατα το δυναμικό που τότε διέθεταν έφτανε μέχρι τον clipper και την pascal, είναι χαρακτηριστική απόδειξη. Όμως η γενικότερη κατάσταση είναι τέτοια, που ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτές τελικά κατάφεραν να αποκτήσουν το χαμένο έδαφος, τελικά βρέθηκαν σε δυσμενέστερη θέση λόγω των κρατούντων, πλέον, καναλαρχών διακίνησης και παντοπωλών. Οι περιπτώσεις αυτές δεν είναι σπάνιες και με κάθε ευκαιρία το έντυπο που κρατάτε τις προβάλλει, αυτό όμως απέχει πολύ από την πιστοποίηση.

Ολα αυτά, τη στιγμή που υπάρχουν (εκτός Ελλάδας) τα πρότυπα για την πιστοποίηση της ικανότητας ανάπτυξης λογισμικού τα οποία οι (μόνο κατά δήλωσιν και θέση) αρμόδιοι δεν τα γνωρίζουν ή δεν θέλουν να τα γνωρίζουν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν εξαιρέσεις οι οποίες έχουν και την ευθύνη να δραστηριοποιηθούν και αυτό, όσο και αν θέλουμε και έχουμε τη διάθεση, αδυνατούμε να το δούμε να γίνεται. Το αποτέλεσμα: ένας νέου τύπου εργασιακός μεσαίωνας για τους πραγματικά άξιους και καταρτισμένους εργαζόμενους στην πληροφορική, περισσότερα χρήματα και έργα στα ταμεία των παντοπωλών και λοιπών «χωμένων στα κόλπα», μια ίσως αλόγιστη και πάντως σίγουρα αναποτελεσματική αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων και ένα δυναμικό αξιόλογων εταιριών πληροφορικής που ξέρουν και μπορούν να προσφέρουν, στο περιθώριο. Αγαπητοί κύριοι αρμόδιοι, ας αφήσουμε τα «ναι μεν αλλά» και ας πάρουμε ορισμένες αποφάσεις που δεν είναι πάντα αναγκαίο να αρέσουν σε όλους, είναι όμως σωστές και οδηγούν σε δρόμους ανάπτυξης. Η πιστοποίηση των μελετητών πληροφορικής είναι μία από αυτές. Ιδού η ρόδος, ιδού και το πήδημα.

Δημοσιεύτηκε στο OPEN Newsletter

τον Οκτώβριο του 1998